

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 393/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kausityöntekijöiden ja ulkomaisten työntekijöiden karanteeneista ja sekä heidän suojelemisestaan koronatartunnoilta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 393/2020 vp:

Millä konkreettisilla toimilla hallitus varmistaa, että kausi- ja ulkomaalaistyöntekijöiden majoitus- ja asuinolosuhteet ovat suositusten mukaisia,

miten hallitus konkreettisesti aikoo valvoa, että koronasuosituksia noudatetaan työpaikoilla ja maatiloilla ja

miten hallitus on edistänyt suomalaisten rekrytoimista huoltovarmuuden kannalta oleellisiin työtehtäviin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Työntekijöiden asuin- ja majoitusolosuhteisiin sovelletaan ympäristöministeriön asetusta asuin-, majoitus- ja työtiloista. Säännökset sisältävät vaatimuksia muun muassa huonealan vähimmäiskoosta, huonekorkeudesta, valoaukosta sekä asuinhuoneiston tiloista ja varustuksesta. Hallitus ei aio ryhtyä lisätoimenpiteisiin kausityöntekijöitä ja ulkomaisia työntekijöitä koskevien majoitus- ja asuinolosuhteiden suositusten mukaisuuden varmistamisen osalta, sillä voimassa oleva lainsäädäntömme koskee myös heidän majoittumistaan ja asumistaan.

Kunnan terveys- ja suojeluviranomainen voi antaa määräyksiä olosuhteiden parantamiseksi terveys- ja suojelulain nojalla, mikäli majoitus- tai asuinolosuhteissa on sellaisia puutteita, että ne voivat aiheuttaa tilan käyttäjille terveyshaittaa. Tartuntatauti- ja torjuntatyön järjestämiseen ja toteuttamiseen sekä sen suunnitteluun, ohjaukseen, seurantaan ja valvontaan sovelletaan tartuntatautilakia. Tartuntatautilain mukaan kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tartuntatauti- ja torjuntatyö osana kansanterveystyötä. Tartuntatauti- ja torjuntatyön lainmukaisuuden valvonta ja siihen liittyvä ohjaus kuuluu toimialueellaan aluehallintovirastolle ja erityisen laajoissa kysymyksissä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle.

Työsuojeluviranomainen valvoo työlainsäädännön noudattamista eli työ- tai virkasuhteessa sekä niihin rinnastettavissa olosuhteissa työskentelevien työntekijöiden oikeuksia. Työsuojeluviranomainen ei valvo valtioneuvoston antamien suositusten toimeenpanoa. Työsuojeluviranomainen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 393/2020 vp

valvoo kuitenkin, että työskentely työpaikoilla on turvallista ja terveellistä myös koronavirusepidemiatilanteessa. Työsuojeluviranomainen voi tehdä työpaikalle tarkastuksen ja mikäli tarkastuksella katsottaisiin, että tartuntariski olisi merkittävästi kohonnut, voidaan työnantajalle antaa toimintaohje tai kehoitus ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin muiden työntekijöiden altistumisen pienentämiseksi. Ensisijaisena toimenpiteenä työntekijöiden altistumisen ehkäisemiseksi on sosiaalisten kontaktien välttäminen tai kontaktien määrän rajaaminen. Mikäli työn luonteen vuoksi sosiaalisia kontakteja ei voida välttää, voidaan tartuntariskiä pienentää riittävästi erilaisilla suojausratkaisuilla.

Koronavirustilanteen takia hallitus on kiinnittänyt erityistä huomiota huoltovarmuuden kannalta tärkeän työvoiman saatavuuteen. Kotimaisen työvoiman saatavuuden edistämisen osalta on tehty toimenpiteitä yhteistyössä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y:n sekä eri oppilaitosten ja työvoimaverkostojen kanssa. Kotimaisen työvoiman saatavuuden edistämiseksi käynnistettiin myös markkinointikampanja ja työ- ja elinkeinotoimistot ovat olleet aktiivisesti yhteydessä maatalouden työnantajiin työvoimakysymysten ratkaisemiseksi.

Kotimaisen työvoiman saatavuuteen ja rekrytointiin on liittynyt käytännön ongelmia. Kiinnostusta maatalouden työhön laskee alan verrattain matala palkkataso, työn fyysinen vaativuus ja työpaikan saavutettavuus minkä lisäksi osa työtehtävistä edellyttää erityisosaamista. Kotimaisen työvoiman rekrytoinnin käynnistymisen hidasteina ovat olleet myös työnantajien ulkomaisten työntekijöiden kanssa ennen koronavirustilannetta tekemät sopimukset ja muut työsuhteeseen liittyvät jo aiemmin tehdyt ennakkojärjestelyt, kuten työluvut, lentoliput ja majoitusjärjestelyt. Työnantajien ongelmana on myös uusien työntekijöiden perehdyttämisen edellyttämä lisätö aikan, jolloin kasvukausi on jo käynnissä sekä koronavirustilanteen kehittymiseen liittyvä epävarmuus kotimaisten työntekijöiden mahdollisuuksista sitoutua tarjottuun työhön koko kauden ajaksi.

Maa- ja metsätalousalan työhön on siihen liittyvistä haasteista huolimatta saatu luotua kotimaisen työvoiman kiinnostusta ja työpaikkoja on ollut tarjolla työvoima- ja elinkeinohallinnon kautta huomattavasti enemmän aiempiin vuosiin verrattuna. Osa työnantajista on myös valinnut tänä keväänä kotimaisia työntekijöitä enemmän ulkomaisen työvoiman sijaan.

Helsingissä 1.6.2020

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen